

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Roberta Pazderského a soudkyň Mgr. Magdaleny Bačíkové a Mgr. Magdalény Gargulákové ve věci

žalobkyně: **R. D.**, narozená dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupená advokátem JUDr. Josefem Čejkou
sídlem nám. 3. května 1606, 765 02 Otrokovice

proti
žalovanému: **J. E.**, narozený dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Kočíčkou
sídlem třída Tomáše Bati 3067, 760 01 Zlín

o vypořádání společného jmění manželů

o odvolání žalobkyně a žalovaného proti rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 30. 3. 2020, č. j. 28 C 194/2019-184,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se mění takto:

Ze zaniklého společného jmění manželů se přikazuje do výlučného vlastnictví žalobkyně bytová jednotka č. XXXXX v budově č. p. XXXXX, XXXXX na parcele St. XXXXX v katastrálním území XXXXX včetně spoluvlastnického podílu id. na společných částech domu č. p. XXXXX, XXXXX na parcele St. XXXXX v katastrálním území XXXXX a spoluvlastnického podílu id. XXXXX na společných částech pozemku p. č. St. XXXXX v katastrálním území XXXXX.

Závazek vůči Hypoteční bance, a.s., IČ 13584324, ze smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru reg. č. XXXXX uzavřené dne 8. 6. 2005 je povinna uhradit výlučně žalobkyně.

Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na úhradu vypořádacího podílu částku 639.322,77 Kč ve lhůtě 6 měsíců od právní moci rozsudku.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl, že ze zaniklého společného jmění manželů se přikazuje do výlučného vlastnictví žalobkyně bytová jednotka č. XXXXX v budově č. p. XXXXX, XXXXX na pozemku p. č. st. XXXXX v k. ú. a obci XXXXX, spoluvlastnický podíl ve výši id. XXXXX na společných částech domu č. p. XXXXX, XXXXX stojícím na pozemku p. č. st. XXXXX v k. ú. a obci XXXXX a spoluvlastnický podíl ve výši id. XXXXX na společných částech pozemku p. č. st. XXXXX v k. ú. a obci XXXXX (výrok I.), žalobkyně a žalovaný jsou povinni uhradit každý rovným dílem $\frac{1}{2}$ společný závazek u ČSOB, a. s., poskytnutý na základě Smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru reg. číslo XXXXX (výrok II.), žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na vyrovnání společného jmění manželů vypořádací podíl ve výši 896.083 Kč do šesti měsíců od právní moci rozsudku (výrok III.), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).
2. V odůvodnění uvedl, že manželství účastníků uzavřené dne 23. 4. 2005 bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 26. 4. 2017, č. j. 19 C 119/2016-25, který nabyl právní moci dne 15. 5. 2017, když příčinu rozvratu manželství shledal soud v rozdílnosti povah a názorů manželů a z toho pramenících neshodách, zejména v otázce hospodaření ve společné domácnosti. Žalobkyně se domáhala vypořádání společného jmění manželů žalobou podanou dne 6. 6. 2019.
3. Mezi účastníky bylo nesporné, že do společného jmění manželů náleží bytová jednotka č. XXXXX v Otrokovicích a společný závazek účastníků vůči ČSOB, a. s., ze smlouvy o úvěru na koupi bytu, který po rozvodu manželství hradila výlučně žalobkyně, zatímco výlučně žalovaný hradil náklady spojené s bytovou jednotkou, a to od 16. 10. 2017, kdy se z nemovitosti odstěhoval, a tato nebyla nikým užívána. Žalobkyně - na rozdíl od žalovaného - souhlasila s přikázáním bytové jednotky do jejího vlastnictví, jakož i s přikázáním závazku z hypotečního úvěru výlučně žalobkyni. Soudem ustanovený znalec ocenil bytovou jednotku podle jejího stavu ke dni zániku SJM a stanovil její obvyklou cenu ke dni zpracování posudku ve výši 2.450.000 Kč.
4. Ze smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru reg. číslo XXXXX soud I. stupně zjistil, že Českomoravská hypoteční banka, a.s., zastoupená Československou obchodní bankou, a.s., uzavřela dne 8. 6. 2005 s dlužníky J. a R. E. smlouvu o úvěru na částku 650.000 Kč za účelem úhrady za převod členských práv a povinností; úvěr byl zajištěn zřízením zástavního práva na nemovitostech. Podle zprávy Hypoteční banky, a. s., ze dne 13. 3. 2020 činila ke dni 20. 3. 2020 aktuální výše jistiny před splatností 345.143,97 Kč; za předpokladu řádného splácení a za hypotetického předpokladu setrvání stávající úrokové sazby (vysoce nepravděpodobné) by úroky před splatností činily 48.613,20 Kč; od 15. 5. 2017 do 13. 3. 2020 bylo uhrazeno celkem 113.642,80 Kč s tím, že 20. 3. 2020 měla proběhnout další splátka ve výši 3.175,50 Kč.
5. Po zhodnocení svědeckých a účastnických výpovědí a listinných důkazů soud I. stupně uzavřel, že dne 28. 5. 2005 uzavřela žalobkyně jako dlužnice s manžely K. jako věřiteli půjčku na částku 350.000 Kč, kdy jako ručitel vystupovala matka žalobkyně Z.D.. Společně s částkou 50.000 Kč ze společných prostředků manželů byly finanční prostředky z půjčky ve výši 350.000 Kč dne 28. 5. 2005 použity jako záloha na úhradu za převod členských práv k bytu. Půjčku žalobkyně uhradila z finančních prostředků ve výši 350.000 Kč, které výlučně jí darovala její matka Z.D. dne 17. 10. 2005.
6. Závazek z půjčky vyhodnotil soud I. stupně jako výlučný závazek žalobkyně, jelikož byla převzata jedním z manželů bez souhlasu druhého a nejednalo se přitom o obstarání každodenních nebo běžných potřeb rodiny, resp. částka přesahovala běžné hospodaření rodiny (§ 710 odst. 1 písm. b/ občanského zákoníku). Tento výlučný závazek žalobkyně byl následně splacen z výlučných prostředků žalobkyně získaných darem od matky (§ 709 odst. 1 písm. b/ občanského zákoníku). V souladu s judikaturou (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR R 57/1970, rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 1480/2013) věc zakoupená za trvání manželství tvoří součást SJM bez ohledu na to, že závazek součástí SJM není, resp. je výlučným závazkem žalobkyně. V souladu

s judikaturou (navíc také rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2335/2005), ve spojení s rozhodnutím Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně, ze dne 29. 7. 2019, č. j. 60 Co 194/2019-420, zohlednil tyto finanční prostředky (částku 350.000 Kč) jako vnos žalobkyně na společný majetek manželů. Soud shledal spravedlivým, aby částka 350.000 Kč, která byla nesporně výlučným závazkem žalobkyně, uhrazeným z jejích výlučných prostředků, vložená na koupi společného bytu, byla zohledněna při vypořádání SJM jako vnos, neboť oba manželé od počátku věděli, že se jedná o dar žalobkyni její matkou Z.D.. „Nebylo-li by po právu a přepjatý formalismus by bránil průchodu spravedlnosti v této věci, pokud by nebyl zohledněn tento výlučný vnos v rámci vypořádání společného jmění manželů. Žalovaný sám potvrdil 17. 10. 2005, že si je vědom předání daru 350.000 Kč matkou žalobkyně Z.D. k rukám žalobkyně. Ačkoliv se formálně právně jednalo o úhradu výlučného závazku, bylo by popíráním práva, pokud by v souladu s dosud platným rozhodnutím R 57/1970 nebylo přihlédnuto při vypořádání a nebyl by v souladu se závazným stanoviskem i odvolacího soudu posouzen jako vnos ve výši 350.000 Kč.“ - doslovná citace odůvodnění soudu I. stupně, odstavec 32 in fine.

7. Bytovou jednotku včetně spoluvlastnických podílů na společných částech domu a pozemku přikázal soud I. stupně do výlučného vlastnictví žalobkyně, která s tím - na rozdíl od žalovaného - souhlasila. Společný závazek vůči ČSOB a.s. zavázal uhradit oba účastníky rovným dílem, neboť soudním rozhodnutím věřitel vázán není, závazek může vymáhat po kterémkoliv z manželů, kteří jsou vůči němu zavázáni solidárně. Zohlednil také skutečnost, že nelze najisto určit výši nesplaceného dluhu vzhledem k měnící se úrokové sazbě či případné předčasné úhradě. Při stanovení výše vypořádacího podílu vycházel z toho, že žalobkyně je povinna uhradit žalovanému polovinu obvyklé ceny bytové jednotky, tj. částku 1.225.000 Kč. Na vypořádací podíl zohlednil jako vnos žalobkyně částku 350.000 Kč a dále částku 58.409 Kč, kterou žalobkyně uhradila od zániku manželství ze svých výlučných prostředků na společný dluh (tj. 1/2 částky 116.868 Kč, jež byla podle zprávy ČSOB, a.s., uhrazena od 15. 5. 2017 do 30. 3. 2020). V neprospěch žalobkyně přičetl k vypořádacímu podílu částku 79.492 Kč, kterou žalovaný uhradil z výlučných prostředků na společný závazek související s vlastnictvím bytu (tj. 1/2 částky 107.823 Kč, kterou žalovaný zaplatil od 15. 5. 2017 do 14. 1. 2020). Takto dospěl vypořádacímu podílu ve výši 896.083 Kč, který žalobkyni zavázal uhradit žalovanému do šesti měsíců od právní moci rozsudku.
8. V souladu s ust. § 142 odst. 2 o. s. ř. žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, když dospěl k závěru, že oba byli úspěšní pouze zčásti. Jako částečný neúspěch žalobkyně hodnotí skutečnost, že původně se domáhala přikázání nemovitosti do vlastnictví žalovaného a společné úhrady závazku; svůj žalobní návrh změnila až posléze. Jako neúspěch žalovaného hodnotí skutečnost, že podle něj neměl být zohledněn vnos žalobkyně ve výši 350.000 Kč vůbec, posléze navrhoval v jeho prospěch zohlednit částku 175.000 Kč, v průběhu řízení měnil výši společného závazku souvisejícího s hrazením nákladů spojených s nemovitostí a období, za nějž jej požadoval.
9. Rozsudek napadli odvoláním oba účastníci.
10. Žalovaný směřoval své odvolání výslovně proti výrokům II., III., IV. rozsudku. Nesouhlasil se zohledněním částky 350.000 Kč jako vnosu žalobkyně, neboť provedeným dokazováním bylo prokázáno, že se jednalo o výlučný závazek žalobkyně uhrazený z jejích výlučných prostředků. Z provedeného dokazování vyplynulo, že finanční prostředky použité na nákup bytové jednotky nebyly použity z daru, ale ze zápůjčky, kterou žalobkyni poskytli manželé K.. Zápůjčka byla výlučným závazkem žalobkyně nespádajícím do SJM. Vzhledem k tomu, že darovací smlouva byla uzavřena téměř půl roku po úhradě kupní ceny za bytovou jednotku, nebyl nákup bytové jednotky financován darem, nýbrž zápůjčkou. Finanční prostředky, které žalobkyně získala darem od své matky, byly použity ke splacení výlučného závazku žalobkyně ze smlouvy o zápůjčce. Tzn., že výlučné finanční zdroje žalobkyně byly použity na úhradu jejího výlučného závazku a nemohou být předmětem vypořádání SJM. V této souvislosti žalovaný odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, konkrétně rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 3596/2006, 22 Cdo 1326/2012, 22 Cdo

2390/2017, 22 Cdo 1480/2013. Dle názoru žalovaného nebyl dán důvod k posouzení věci v rozporu s dosavadní judikaturou s odkazem na přepjatý formalismus, který by bránil průchodu spravedlnosti, neboť to byla žalobkyně, která společně se svou matkou svým jednáním soustavně porušovala dobré mravy, když záměrně tajila žalovanému informace o financování bytové jednotky.

11. Žalovaný považoval za vhodné, aby byl společný dluh z hypotečního úvěru přikázán výlučně žalobkyni, která s tímto postupem souhlasila. Poukázal na závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 702/2016, že do budoucna nejisté příslušenství společného dluhu nebrání přikázání společného závazku pouze jednomu z manželů; v takovém případě se pouze nezanáší do výpočtu o vypořádacím podílu.
12. Soud I. stupně nesprávně zohlednil žalovaným uplatněné náklady spojené s vlastnictvím bytové jednotky. Soudem I. stupně zmíněnou částku 107.823 Kč žalovaný uhradil za dobu od 15. 5. 2017 do 14. 1. 2020, avšak k vypořádání uplatnil pouze částku 79.492 Kč, kterou na nákladech souvisejících s vlastnictvím bytové jednotky uhradil ze svých výlučných prostředků v době od 16. 10. 2017 do 14. 1. 2020. S takto uplatněným nárokem žalobkyně v průběhu řízení souhlasila, proto se žalovaný domáhal, aby žalobkyně byla zavázána uhradit mu z toho polovinu ve výši 39.746 Kč. Zbylou část za dobu od 15. 5. 2017 do 16. 10. 2017 uhradila žalobkyně žalovanému mimosoudně.
13. Zcela nesprávný je způsob výpočtu vypořádacího podílu použitý soudem I. stupně, když částku 350.000 Kč jako vnos žalobkyně odečítá z poloviny hodnoty předmětu vypořádání, čímž dochází ke krácení podílu v neprospěch žalovaného. Poukázal na pravidla pro výpočet vypořádacího podílu uvedená Nejvyšším soudem ČR v rozsudku sp. zn. 22 Cdo 2020/2018.
14. Konečně nesouhlasil s tím, že žádnému z účastníků nebyla přiznána náhrada nákladů řízení. Porovnáním úspěšnosti každého z účastníků dospěl žalovaný k závěru, že neúspěch žalovaného je zcela nepatrný v porovnání s neúspěchem žalobkyně, pročež mělo být aplikováno ust. § 142 odst. 3 o. s. ř. a žalovanému měla být přiznána náhrada nákladů řízení.
15. Žalobkyně směřovala své odvolání výslovně toliko proti výroku III., neboť považovala vypořádací podíl za nesprávně vypočtený; v ostatních částech s rozsudkem soudu I. stupně souhlasila. Od částky 1.225.000 Kč (polovina hodnoty bytu) měla být odečtena půjčka ve výši 350.000 Kč a částka 56.821 Kč, jež představuje polovinu toho, co žalobkyně ze svých výlučných prostředků uhradila na společný dluh (113.642 Kč/2). K výsledné částce 818.179 Kč (875.000 Kč - 350.000 Kč - 56.821 Kč) se přičte 53.912 Kč, tj. polovina částky 107.823 Kč, kterou žalovaný uplatnil na nákladech za byt za dobu od 15. 5. 2017 do 14. 1. 2020, a dospějeme k částce 872.091 Kč (818.179 Kč + 53.912 Kč), kterou by měla žalobkyně zaplatit žalovanému na úhradu vypořádacího podílu. Poté, co žalovanému uhradila ½ jím vynaložených nákladů souvisejících s vlastnictvím bytu za dobu od 15. 5. 2017 do 16. 10. 2017, výpočet vypořádacího podílu upravila tak, že od poloviny částky 1.225.000 Kč (polovina hodnoty bytu) odečetla 350.000 Kč (dar od rodičů za fiktivní úhradu peněz převodu družstevního bytu) a 58.434 Kč (polovina toho, co žalobkyně ze svých výlučných prostředků uhradila na hypoteční úvěr za dobu od 15. 5. 2017 do 30. 4. 2020, tj. 116.868 Kč/2), a následně přičetla 39.746 Kč (polovina částky 79.492 Kč, kterou žalovaný uhradil na nákladech souvisejících s bytem za dobu od 16. 10. 2017 do 14. 1. 2020). Výslednou částku 856.312 Kč (1.225.000 Kč - 350.000 Kč - 58.434 Kč + 39.746 Kč) by měla žalobkyně zaplatit žalovanému na úhradu vypořádacího podílu. Závěrem žalobkyně vyhodnotila své odvolání spíše jen jako výtku nesprávnosti v počtech a uvedeném datu, která by mohla být napravena opravným usnesením, proto bude požadovat vrácení soudního poplatku za podané odvolání.
16. Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu - dále jen „o. s. ř.“), po zjištění, že odvolání byla podána včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), k tomu legitimovanými subjekty (§ 201 o. s. ř.), proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné (§ 201, § 202 a contrario o. s. ř.), přezkoumal rozhodnutí soudu I. stupně a řízení jeho vydání předcházející.

17. Dle § 212 písm. c) o. s. ř. odvolací soud není vázán mezemi, v nichž se odvolatelé domáhají přezkoumání rozhodnutí soudu I. stupně, neboť řízení o vypořádání společného jmění manželů je sporem, v němž určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu. V řízení o vypořádání společného jmění manželů není možné, aby některý z výroků provádějících toto vypořádání nabyl samostatně právní moci (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3307/2006, 22 Cdo 1326/2012). Ačkoliv oba účastníci souhlasili s výrokem I., kterým bylo rozhodnuto, že bytová jednotka včetně příslušných spoluvlastnických podílů na společných částech domu a pozemku se přikazuje do výlučného vlastnictví žalobkyně (v této části se žádný z účastníků nedomáhal změny napadeného rozhodnutí), stalo se rozhodnutí soudu I. stupně i v této části předmětem přezkumu odvolacího soudu, resp. ani v této části rozhodnutí soudu I. stupně nenabylo samostatně právní moci. Odvolací soud tedy napadené rozhodnutí přezkoumal jako celek, a to na základě odvolání podaného oběma účastníky. Nelze přisvědčit názoru žalobkyně, že její odvolání je fakticky jen návrhem na vydání opravného usnesení ve smyslu § 164 o. s. ř., neboť žalobkyně namítá nesprávný výpočet vypořádacího podílu, nikoliv toliko překlep v čísle nebo datu, příp. nesprávný výsledek určité početní operace.
18. Ve vztahu k částce 350.000 Kč, která byla za trvání manželství účastníků použita na pořízení bytu, žádný z účastníků fakticky nenamítal nesprávnost skutkových zjištění soudu I. stupně. Ačkoliv soudem I. stupně v odůvodnění použité formulace nevyznívají vždy jednoznačně, lze z odůvodnění jako celku dospět ke shodnému závěru o skutkovém stavu, jak jej vyhodnotil žalovaný v podaném odvolání. Na nákup bytové jednotky, kterou účastníci pořídili za trvání manželství za celkovou cenu ve výši 1.050.000 Kč, byly použity mj. finanční prostředky ve výši 350.000 Kč, které žalobkyně za trvání manželství získala ze zápůjčky poskytnuté jí manželé K.. Vedle toho byla použita částka 50.000 Kč ze společných prostředků SJM a dále částka 650.000 Kč z hypotečního úvěru uzavřeného v průběhu manželství. Předmět zápůjčky žalobkyně následně splatila finančními prostředky ve výši 350.000 Kč, které (rovněž za trvání manželství) získala darem od své matky určeným výlučně žalobkyni. Finanční prostředky použité na nákup bytové jednotky nebyly získány z daru od matky žalobkyně, ale ze zápůjčky, kterou žalobkyni poskytli manželé K.. Finanční prostředky z daru pak byly použity na úhradu dluhu ze zápůjčky.
19. Po právní stránce soud I. stupně správně zápůjčku vyhodnotil jako výlučný závazek žalobkyně, který pak byl uhrazen z jejích výlučných prostředků získaných darem od matky. Finance, které žalobkyně získala darem od matky, nespadaly do SJM, neboť byly darovány výlučně žalobkyni.
20. Finanční prostředky ve výši 350.000 Kč získané z výlučného závazku žalobkyně (ze zápůjčky) se staly součástí SJM. Srovnej např. rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 1326/2012, 22 Cdo 2044/2010, 22 Cdo 2390/2017. V rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2390/2017 Nejvyšší soud uzavřel, že věci pořízené z půjčky, byť sjednané jen jedním z manželů a určené jen pro něj, v zásadě patří do společného jmění manželů půjčitele a jeho manžela (viz také 22 Cdo 2345/2003, 22 Cdo 1387/2008). Součástí SJM jsou prostředky získané některým z manželů půjčkou nebo úvěrem a stejně tak i majetkové hodnoty za tyto prostředky získané (22 Cdo 2044/2010, 22 Cdo 1326/2012, 22 Cdo 1480/2013). Pro poměry souzené věci z toho vyplývá, že i pokud byla zápůjčka výhradním závazkem žalobkyně, prostředky z ní nabyté byly součástí SJM. Byla-li za ně za trvání manželství pořízena bytová jednotka, je tato bytová jednotka součástí SJM (22 Cdo 2390/2017).
21. V rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 3596/2006 Nejvyšší soud uzavřel: K závazku manžela, který takto opatřil peníze a je povinen je vrátit a který je vynaložil ve skutečnosti na společný majetek ze svého, se přihlédne při vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví. Pokud se věc již stane součástí bezpodílového spoluvlastnictví manželů, nemůže později změnit právní režim a přejít do výlučného majetku jednoho z manželů jen proto, že dodatečně byly na její pořízení použity jen prostředky z výlučného majetku. V takovém případě má ten, jehož výlučné prostředky byly takto vynaloženy, jen právo při vypořádání zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek.

22. V rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 1326/2012: Byly-li na zakoupení věci v SJM použity peníze opatřené takovým závazkem jen jednoho z manželů, který není součástí SJM a který je povinen splnit jen závázaný manžel po zániku manželství, zakládá tato skutečnost při zániku SJM nárok na vypořádání tohoto vnosu z odděleného majetku na společný majetek. To platí, jde-li o závazky, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého (obdobně také rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2335/2005, 22 Cdo 1387/2008).
23. V rozhodnutích sp. zn. 22 Cdo 1480/2013, 22 Cdo 2335/2015: Byly-li na zakoupení věci v SJM použity peníze opatřené takovým závazkem jen jednoho z manželů, který není součástí SJM a který je povinen splnit jen závázaný manžel po zániku manželství, zakládá tato skutečnost při zániku SJM nárok na vypořádání tohoto vnosu z odděleného majetku na společný majetek. To platí, i jde-li o závazky, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého.
24. Přílehlavě odkázal soud I. stupně na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR sp. zn. 8 CZ 36/69, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí pod číslem 57 ročník 1970. Nejvyšší soud se k němu přihlásil také v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2335/2005 dne 25. 5. 2006, v němž za správný považoval názor, podle kterého byly-li na zakoupení věci v SJM použity peníze opatřené závazkem jednoho z manželů, který není součástí SJM a který je povinen splnit jen závázaný manžel po zániku manželství, zakládá tato skutečnost při zániku SJM nárok na vypořádání jeho vnosu z odděleného majetku na společný majetek.
25. Skutkový závěr tak, jak je popsán žalovaným - včetně jeho právního zhodnocení v tom smyslu, že se jednalo o výlučný závazek žalobkyně, že peníze, které byly použity na nákup bytu, byly získány díky výlučnému závazku žalobkyně, a to ze zápůjčky nikoliv z daru - však v souladu s ustálenou (shora citovanou) judikaturou nelze hodnotit jinak, než že částka 350.000 Kč představovala vnos žalobkyně. Byť se tyto finanční prostředky staly součástí SJM a jako takové byly použity na nákup bytu, je při vypořádání SJM nutno přihlídnout ke skutečnosti, že tyto finanční prostředky byly získány zápůjčkou, která byla výlučným závazkem žalobkyně, jež žalobkyně splatila svými výlučnými prostředky (viz rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 3596/2006), a to takovým způsobem, že částku 350.000 Kč, kterou žalobkyně takto získala, je nutno hodnotit jako její vnos (viz rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2335/2005, 22 Cdo 1480/2013).
26. Závěr soudu I. stupně, že peněžní prostředky získané z výlučného závazku žalobkyně je při vypořádání zaniklého SJM nutné zohlednit jako vnos žalobkyně, je správný. Nicméně v souladu s ust. § 742 odst. 2 občanského zákoníku byl soud I. stupně povinen vnos žalobkyně valorizovat.
27. Podle § 742 odst. 2 občanského zákoníku: Hodnota toho, co ze společného majetku bylo vynaloženo na výhradní majetek manžela, stejně jako hodnota toho, co z výhradního majetku manžela bylo vynaloženo na společný majetek, se při vypořádání společného jmění započítává zvýšená nebo snižená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen.
28. Hodnota bytu, na který byla z výhradního majetku žalobkyně vynaložena částka 350.000 Kč, v době jeho pořízení činila 1.050.000 Kč. Ke dni zániku SJM činila hodnota bytu 2.450.000 Kč, tedy vzrostla 2,33krát. Vnos žalobkyně v původní výši 350.000 Kč je nutno započítat zvýšený 2,33krát, tj. v částce 815.500 Kč (2,33x 350.000 Kč).
29. Námitka žalovaného, že částka 350.000 Kč byla použita nikoliv na zhodnocení společné věci, nýbrž na její nákup, je zcela irelevantní. Má-li být dle ust. § 742 odst. 2 občanského zákoníku valorizována hodnota toho, co bylo vynaloženo z výhradního majetku manžela na společný majetek, spadá sem nepochybně také nákup věci, nikoliv pouze její zhodnocení.

30. Pokud jde o společný dluh účastníků vůči Hypoteční bance, a.s., IČO 13584324 (dříve Českomoravská hypoteční banka, a.s.) ze smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru reg. číslo XXXXX uzavřené dne 8. 6. 2005, věřitelka (Hypoteční banka, a.s) ve zprávě ze dne 22. 10. 2020, tj. se zohledněním splátky za měsíc říjen 2020 uhrazené dne 20. 10. 2020, sdělila, že nesplacená výše jistiny činí 325.552,07 Kč. Za předpokladu řádného splácení a dále za hypotetického předpokladu setrvání stávající úrokové sazby (vysoce nepravděpodobné) by úroky před splatností činily 42.801 Kč. Za dobu od 15. 5. 2017 do 20. 10. 2020 bylo na hypoteční úvěr (jistinu a příslušenství) uhrazeno celkem 140.096,80 Kč.
31. Nejvyšší soud již v rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 1881/2001 ze dne 5. 12. 2001 připustil možnost společný dluh zatížený vyšším příslušenstvím - tam, kde jsou pro to dány okolnosti případu - vypořádat i tím způsobem, že bude přikázán jen jednomu z manželů, zejména v situaci, kdy je dluh úzce spjat s nemovitostí přikázanou jednomu z manželů a tento manžel s přikázáním dluhu souhlasí. V projednávané věci odvolací soud dospěl k závěru, že je namístež zůstatek společného dluhu přikázat toliko žalobkyni, neboť dluh je úzce spjat s nemovitostí přikázanou do jejího vlastnictví, když úvěrové prostředky sloužily na pořízení bytu, a žalobkyně s přikázáním dluhu v průběhu řízení souhlasila. Konkrétně pak odvolací soud postupoval v souladu s judikatorními závěry Nejvyššího soudu, jak byly shrnuty v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 702/2016 ze dne 15. 6. 2016. Dluh je třeba vypořádat ve výši, v jaké existoval v době rozhodování soudu, přičemž je třeba přihlídnout k částkám zaplaceným na dluh do dne rozhodnutí odvolacího soudu. Zjištěný dluh společně s úroky, které přirostou v budoucnu, se přikáže k zaplacení buď oběma manželům, nebo jen jednomu z nich. Úroky, které k dluhu přirostou teprve v budoucnu (po rozhodnutí o vypořádání SJM), je třeba vypořádat tím způsobem, že se toliko obecně přikáží k úhradě oběma manželům či jen některému z nich; nedochází tedy ke stanovení jejich konkrétní výše a ani k zanesení příslušenství do výpočtu o vypořádacím podílu; pro účely stanovení vypořádacího podílu je třeba do vypořádání zahrnout výši jistiny a již dospělého příslušenství. Současně Nejvyšší soud v uvedeném rozhodnutí poukázal na skutečnost, že pokud jsou rozhodnutím soudu nemovitosti přikázány do výlučného vlastnictví jednoho z bývalých manželů, pak by tohoto bývalého manžela zpravidla měla vedle výhody spočívající v právu bydlet a užívat předmětné nemovitosti stíhat povinnost platit v budoucnu vzniklé úroky na úvěr, díky němuž byly předmětné nemovitosti pořízeny a nachází se v jeho výlučném vlastnictví.
32. Důvodná je odvolací námitka žalovaného týkající se jím uplatněného vnosu spočívajícího v tom, že po rozvodu manželství v době od 16. 10. 2017 do 14. 1. 2020 výlučně sám hradil závazek tížící oba účastníky z titulu spoluvlastnictví bytu. Za uvedené období na platbách ve prospěch společenství vlastníků jednotek, příp. dodavatelů služeb spojených s bydlením žalovaný uhradil částku 79.492 Kč. Žalobkyně byla povinna podílet se jednou polovinou, tedy částkou 39.746 Kč.
33. V neposlední řadě je důvodná námitka napadající nesprávný způsob výpočtu vypořádacího podílu. Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2020/2018 ze dne 27. 3. 2019 uvedl, že i v poměrech občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. je použitelný následující způsob výpočtu vypořádacího podílu:
1. Pro zohlednění vnosu je nutné nejprve určit výši celkového majetku (hodnot, věcí a aktiv – dále jen „výchozí částka“) tvořícího součást společného jmění manželů a výši vnosu, resp. vnosů.
 2. Způsob určení výše podílu každého z manželů:
 - a) Od výchozí částky celkové hodnoty majetku v SJM je nutné odečíst jednotlivé vnosity účastníků.
 - b) Takto zjištěná hodnota je určující pro základní vyčíslení výše podílu pro každého z účastníků; při rovnosti podílů je to polovina uvedené částky. Jde o výchozí částku sniženou o všechny relevantní vnosity – takto je určen podíl každého z účastníků na „čistém“ majetku (t. j. majetku po odečtení hodnoty vnosů, avšak prozatím bez zohlednění společných dluhů).
 - c) K podílu každého z účastníků je nutno přičíst výši jím provedeného vnosu (včetně poloviny částky, kterou některý z účastníků plnil z výlučných prostředků po zániku SJM na společný dluh).

Součet obou takto zjištěných částek musí dát ve svém souhrnu celkovou hodnotu aktiv společného jmění manželů (tj. výchozí částku).

d) Jestliže byl některému z účastníků přikázán k úhradě společný dluh, pak - protože i na úhradě dluhu se účastníci ve vztahu k třetí osobě podílejí stejným dílem – je druhý účastník povinen nahradit protistraně částku odpovídající polovině tohoto dluhu.

3. Vyčíslení konkrétního vypořádacího podílu:

34. Konkrétní vypořádací podíl se vypočítá tak, že se základní podíl, který na každého účastníka připadá [bod 2 b)], zvýšený o hodnotu jeho vnosu [bod 2 c)] a snížený o polovinu společného dluhu, který je přikazován k zaplacení protistraně [bod 2 d)], porovná s hodnotou majetku, který je účastníkovi přikazován; je-li mu přikazován majetek o vyšší hodnotě, je třeba mu uložit povinnost vyrovnat takto určenou výši podílů v penězích, má-li dostat majetek o hodnotě nižší, než jaká na něj připadá, musí mu druhý účastník rozdíl doplatit.
35. V souladu s ust. § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že bytovou jednotku včetně příslušenství spoluvlastnických podílů na společných částech domu a pozemku přikázal do výlučného vlastnictví žalobkyně, které současně přikázal zůstatek společného dluhu vůči Hypoteční bance, a.s. Výši vypořádacího podílu vypočetl postupem naznačeným ve shora citovaném rozhodnutí. Od celkové hodnoty majetku v SJM (aktiv) ve výši 2.450.000 Kč (hodnota bytové jednotky) odečetl vnosity účastníků: (1) 815.500 Kč (2,33x 350.000 Kč) = valorizovaný vnos žalobkyně na pořízení bytu, (2) 70.048,40 Kč = polovina částky 140.096,80 Kč, kterou žalobkyně zaplatila ze svých výlučných prostředků na úhradu společného dluhu z hypotečního úvěru za dobu od zániku SJM do doby rozhodnutí odvolacího soudu, (3) 39.746 Kč = polovina částky 79.492 Kč, kterou žalovaný za dobu od 16. 10. 2017 do 14. 1. 2020 zaplatil ze svých výlučných prostředků na společný závazek plynoucí z vlastnictví bytu. Výslednou částku 1.524.705,60 Kč dělí dvěma, neboť není důvod odchytil se od rovnosti podílů dle § 742 odst. 1 občanského zákoníku. Podíl každého z účastníků na „čistém majetku“, tj. majetku po odečtení hodnoty vnosů, avšak prozatím bez zohlednění společných dluhů, činí 762.352,80 Kč (1.524.705,60 Kč/2). K podílu každého z účastníků se dále přičítá výše jím provedeného vnosu, včetně poloviny částky, kterou některý z účastníků plnil z výlučných prostředků po zániku SJM na společný dluh. V případě žalobkyně se k částce 762.352,80 Kč přičítají vnosity ve výši 815.500 Kč a 70.048,40 Kč, čímž se dospívá k částce 1.647.901,20 Kč; v případě žalovaného se k částce 762.352,80 Kč přičítá vnos ve výši 39.746 Kč, čímž se dospívá k částce 802.098,80 Kč. Součet obou takto zjištěných částek (1.647.901,20 Kč + 802.098,80 Kč) dává ve svém souhrnu celkovou hodnotu aktiv společného jmění manželů (2.450.000 Kč). Žalobkyni byl přikázán k úhradě společný dluh, jehož zůstatek (na jistinu – když do budoucna nejisté příslušenství nelze do výpočtu vypořádacího podílu zahrnout) ke dni rozhodnutí odvolacího soudu činí 325.552,07 Kč. Protože ve vztahu k věřiteli se na úhradě dluhu účastníci podílejí stejným dílem, je žalovaný povinen nahradit žalobkyni částku odpovídající polovině zůstatku dluhu, tj. 162.776,03 Kč (325.552,07 Kč/2). Vzhledem k tomu, že žalobkyni byl přikázán majetek v hodnotě 2.450.000 Kč, přičemž z vypořádání SJM na žalobkyni připadá částka 1.810.677,23 Kč (1.647.901,20 Kč + 162.776,03 Kč), je povinna na úplné vypořádání SJM zaplatit žalovanému rozdíl ve výši 639.322,77 Kč (2.450.000 Kč - 1.810.677,23 Kč). Vzhledem k výši této částky ponechal odvolací soud lhůtu splatnosti v délce šesti měsíců od právní moci rozhodnutí.
36. V souladu s ust. § 224 odst. 2 o. s. ř. rozhodl odvolací soud o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Nepochybně plně úspěšný nebyl žádný z účastníků. Poměr úspěchu každého z nich lze však jen stěží určit, neboť oba v průběhu řízení svá stanoviska měnili, mnohé položky - dříve než k nim dotvrdili rozhodné skutečnosti - z rozsahu vypořádávaného majetku vyjmuli. Za této situace považuje odvolací soud za spravedlivé rozhodnutí, podle něhož si každý z účastníků ponese své vlastní náklady řízení, tj. žádnému z nich nebude v souladu s ust. § 142 odst. 2 o. s. ř. náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže dovolací soud shledá, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Dovolání lze podat do dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím Okresního soudu ve Zlíně k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně.

Zlín 5. listopadu 2020

JUDr. Robert Pazderský v. r.
předseda senátu